

et retractioe consortis ab hmoi.
Tercia consistit in subiectione
 sui ad alterum et in iugo perpetue
 seruitutis quo se alter alteri sub-
 icit absque participio. Quarta in
 susceptione oneris vicem prouisi-
 onis et educationis. non enim leue
 est oneri viro prouidere de pre-
 gnationibus et nutrietibus. Si-
 militer custodire puulos et eru-
 dire. Similiter et in muliere do-
 lor partus et onus partus et nutri-
 endum et similia. Quinta est ex-
 susceptione regiminis ipsius uxoris
 quantum ad virum qui etiam regere
 habet totam domum. ubi mulieri
 competit pars sollicitudinis non
 ei recepit uxorem tamen ad ei exhi-
 benda necessaria victus et vestitus
 sed etiam ad regendum in compo-
 sitione morum in correctione et per-
 fectione eius. nec leuis cura et
 modicum est onus cura mulierum
 vni. **S**exta ex fructu proles
 ad dei cultum nutriendum. **S**epti-
 ma ex ipso sacramento id est sacre
 rei signo. Est enim signum comu-
 nicationis christi et ecclesie. christi et fidelis
 anime. christi et beatorum patrie. hec sunt
 sanctificationes de quibus videtur loqui
 apostolus. **i. thim. iij.** Hec est vo-
 luntas dei sanctificatio vestre
 abstineatis a fornicatione. ut
 sciat vnusquisque vestrum vas su-
 um possidere in sanctificatione et ho-
 noze non in passione et desiderii si-

cut et gentes que ignorant deum.
 non enim voluit nos deus in im-
 munditia sed in sanctificatione in
 christo ihesu domino nostro. . . .

Capitulum Octauum.

Openitencie sacramento
 cuius tres sunt partes secundum
 crisostomum. contritio. con-
 fessio. et satisfactio. **P**rimo vide-
 dum est de origine contritionis.
Secundo de officiis contritionis
 necessariis. **E**t tertio de effectibus
 contritionis. **Q**uintum ad primum non
 dum primum quod scilicet magister di. xvij.
 .iij. **C**ontritio est dolor voluntarie
 assumptus pro peccatis cum pro-
 positio confitendi et satisfaciendi.
Dicitur primum assumptus oportet
 tunc in contritione que communitur
 habetur precedere quedam scilicet de
 privilegia ut in latrone magda-
 lena et paulo ubi de fonte mi-
 sericordie aperuit ut heri subito
 quod alijs paulatim. **S**ic enim sa-
 nauit quosdam subito christus. alios
 quotidie sanat successiue media-
 te cursu communi sic et in aiaibus
 fecit ut thom. dicit contra gentes.
Secundo dicitur voluntarie non co-
 acte propter hoc periculosum est in ex-
 tremis primum permittere. ut hinc
 super. c. vi. **A.** **T**ertio dicitur dolor scilicet
 que fit displicibiliter maior cuius
 cuiusque prouocatio contra deum. **E**t hic
 dolor est voluntatis. nec oportet
 necessario quod sensualiter doleat
 unde stat. quod pro patre mortuo

fenfibilibiter plus doleat nō intel-
lectualit̄ ⁊ gaudeat p̄ccōr̄ de do-
lore tali. **P**ed q̄ diu dolebit̄
s̄. semp̄ id est quando recollit se
male fecisse. **Q**rt̄o cum p̄posito
confitēdi ⁊ satisfatiēdi. **S**ecun-
do nōndū s̄m̄ bonauē. q̄ q̄i q̄z
sunt p̄ambula cōtricōnis ut plu-
rimū nā penitēcia actualis que
est immediata disposicō ad gr̄-
tiam oritur ⁊ incipit s̄m̄ ordīnē
Primo a fide cui⁹ actus p̄mus ē
quo homo agnoscat ⁊ credit dei
bonitatē ⁊ iusticiā. **E**t q̄ illi di-
uine bonitati displicet ōne pecca-
tū **E**t q̄ diuina iustitia peccatis
sic offenditur q̄ nullo modo
dimittit iyltū. cōsequēt̄ q̄z hō
agnoscat se mala cōmississe ⁊ dei
offensā incidisse p̄ iusticiā solue-
dā. **S**ecūduus est actus timor̄is
suilis quo timet se eternaliter
miser̄ futur̄ p̄pter peccatū ⁊ r̄-
trahitur isto modo a peccis p̄p̄-
metum gehēnēi quo timore q̄s
si solum maner̄ desparēt. **I**deo
tertius act⁹ fixiē quo credit de-
um tam infimite misericordem ut
ad veram penitenciam remittat
omēz offensā ⁊ in amicū dei r̄ci-
piat penitentē. **Q**rt⁹ est actus
s̄p̄i de venia cōsequenda p̄pter
dei misericordiā ⁊ bonitatē q̄bz
patus est indulgere ⁊ in amici-
ciam reassumere penitentem. **Q**u-
tus ē p̄positū emēdandi vitāz
⁊ reuēndi ad deū. ⁊ se ei cōfede-

randia satisfatiēdi p̄ gemitum
cōfessionē ⁊ satisfactionem. **E**t
hec ōia inuētur luce xv. p̄ filiū
p̄digū. p̄mū ibi. dicam illi scilicet
patri. pater peccauī i celū ⁊
corā te. secūdu ibi. **I**nā non sū dig-
nus uicari filius tu⁹. tertiu ibi.
Et surgens qd̄ nō feciss̄ m̄hi de
patris clemētia presup̄siss̄. q̄r-
tum etiā ibid̄ vic⁹. **S**urgēs. qui-
tum ibi. uenit **E**t sic patet q̄ pe-
nitentia incipit a timore seruilī
⁊ ut uidebitur terminat̄ in amo-
re filiali. inuētur etiā ad p̄ncipiū
cōtricōnis mala considerā q̄ fa-
cit p̄ctm̄ mōrle p̄cipue de quo i
p̄ncipio libri h̄s de trāsgrediē-
tibz p̄cepta ca. i. d. **Q**uo ad se b
cūdū nōnd̄ s̄m̄ magist̄r̄ in. iiii.
i pluibz distinctōibz de penitētia
Et t̄lx. ⁊ sco. q̄ ad h̄ abēdā cōtri-
cōem vel disposicōez sufficientē
ad eandem p̄ delectōe ōim p̄ccō-
rū mōrliū exigūt̄ plura. p̄rio
diligēs discussio consciē ⁊ disti-
cta p̄cogitacō ōim p̄ccōr̄ mōr-
liū de q̄bz hō nō ē p̄us sufficien-
ter cōtrit⁹ ⁊ cui⁹ libz eoz cū cir-
cūstācijs agguantibz maxie cū
cūstācijs in aliud gen⁹ mōrliū
p̄ccī trahentibz habeat aut̄ ad
mēoz adū diligētā h̄c dicitur
cap. ix. f. ⁊ ca. xii. f. **E**t probat
magist̄r̄ i. iiii. di. xvi. **E**t per au-
g⁹ libro de uera ⁊ falsa peniten-
tia **E**t ad min⁹ in p̄ma cōtricōe
idē attricōe ⁊ preparacōe ad

contricōem exigite ut doleat
 de singulis q̄ mēorie occurrūt
 mōrib⁹. a etiā de singulis eo
 rū circūstācijs q̄ peccā spēm mu
 tātidē i aliud gen⁹ peccā mōr
 tis tr̄hūt de quib⁹ circūstācijs
 clari⁹ dicitur in materia cōfes
 sionis. **h**acō dictōrē q̄ oportet
 ut in sequēti mēbro dicitur
 de singulis detestacōem sp̄alē
 habere mēorie saltē occurren
 tibus. vnde p̄ceptū eccie. **O**mis
 vtriusq̄ sex⁹. li. v. de p̄mi. q̄ re
 mis dicit ois vtriusq̄ sex⁹ si
 dētis postq̄ ad annos discreci
 omis pueneit. oia sua peccā sal
 tē semel in anno fideliter cōfite
 atur. de hoc **E**zechias rex ait y
 saie. xxxviii. **R**ecogitabo tibi
 oēs annos meos in amaitudi
 ne aie mee. **S**ecūndum ē dif
 plicentia seu detestacio singu
 loz mōrū peccōrum suoz
 quoz in p̄dicta p̄cogitatione
 poterat esse memoz. **E**st autē de
 testacō ista nolicio q̄ penitēs
 nollet se illa sua p̄terita peccā
 fecisse. ā est volitio conditiona
 lis qua vll⁹ se nō peccasse si es
 set sibi possibile. ā optatiua ut
 vtinā non peccassem ita contri
 deum. q̄ aut singula q̄ mēorie
 occurrūt oporteat in sp̄ali de
 testacōe p̄t. i. **E**chie. xviii.
 vbi de⁹ tradidit modū iustifi
 cādi impium dicens **S**i impi⁹
 egerit penitētiaz ab oibus pec

catis suis q̄ opatus ē a custo
 dieit v muer sa p̄cepta mea scz
 p̄posito a fecerit iudiciū id est
 scrutiniū sup cōmissis q̄ iustici
 am id ē exteri⁹ efficiāliter cui
 qz qd suū ē tribuendo dō sibi q̄
 proximo vita viuet a nō mori
 etur. **I**dē vlt apl⁹. i. cor. xi.
 vbi dicit **P**robet autē seipm hō
 q̄ sic de pane illo edat. idē vlt
 glō. sup illud ps. **L**auabo per
 singulas noctes lectū meum.
Dicit p̄ singulas noctes itelli
 gere de tem⁹ singula peccā sup
 quib⁹ singulariter flere de tem⁹
 ad hoc ut lauetur lectus nre cō
 scientie. **N**ō est qz per singula
 peccā mōrta facta est sp̄alis
 auerſio ab icommutabili dō q̄
 rei mutabili hō adhx̄it **I**tē con
 trico p̄ cōfessionē explicatur. q̄
 oportet de singulis mōrib⁹ cōfite
 rei. igitur etiā oportet de sin
 gulis contē. **E**t licet illud ab
 oib⁹ sit fatiēd⁹. **E**st tñ singulai
 ter necessariū istis qui adhuc
 aliqua malitia ita infecti sūt ut
 illam vix vel nō dimittere p̄po
 nāt. indigēt hī tam diu lamē
 tari. quo dum p̄ dei grāz de oī
 bus doleāt. **C**ōcordat p̄fatis
 tho. m. iiii. di. xvii. dices. q̄ tū
 ad p̄ncipiū cōtricōis idē q̄ tū
 ad attricōē q̄ homo cogitat de
 peccō q̄ dol⁹ q̄ se prepat ad con
 tritionē oportet q̄ sit detestacō
 de singulis peccatis que quis

in memoria habz adhibita diligentia ad memorandum et inveniendum ea. **Q**antum vero ad terminum contritionis scz qn ipa displicentia format caritate et fit contritio tunc sufficit qz fiat vna communis de omnibus simil. **T**ertium requisitum est vna generalis detestatio omnium peccatorum suorum tam obliuorum quam ignoatorum que peccator omisit et non sciuit et adhuc nescit quot fuerunt peccata. per intellectum autem obliuorum peccatorum non dicitur secundum thomam quod obliuio de aliquo potest esse dupliciter vno modo sic quod totaliter a memoria exciderit et quod homo non possit illud inquirere nec memorari. **A**lio modo sic quod partim a memoria exciderit et partim remanserit. **S**icut cum in generali recolo me aliquid audiuisse sed nescio in speciali quid fuerit. **E**t tunc requiro in memoria ad agnoscendum et reminiscendum. **S**ic etiam dicitur aliquid esse oblitum dupliciter vno modo sic quod in generali maneat in memoria sed non in speciali ut cum homo recolit se vnum vel plura omisisse et nescit quod vicez an superbia an auaricia vel luxuria vel gula. **E**t tunc dicitur homo cum diligenter cogitare ut inueniat peccatum in speciali quia homo tenetur de quo libet suo mortali memorato in speciali contra specialiter. **S**i autem se inuenire non potest nec in parti

culari memorari tunc sufficit de eo contra se in memoria continetur scz dicitur quod omisit quoddam mortale de quo non est memoria. **E**t debet non solum sic in generali dolere de quodam peccato omisso et obliuio sed debet etiam cum hoc dolere de obliuioe que sibi ex negligentia propria contingit. **A**lio modo potest peccatum esse oblitum sic quod ipsum omnino a memoria excidit nec aliquam de eo habz noticiam etiam adhibita sufficienti diligencia et tunc non tenetur homo de eo contra se in particulari quod in potentia excusat eum a debito et sufficit generalis contritio de omni eo in quo deum offendit. **E**t dicitur bonum quod peccatis non debet de obliuioe contra se in generali sub conditione ut si deum in aliquo peccato offendit sed debet de eis contra se probabili estimacione debet enim probabiliter et verisimiliter estimare quod in multis offendit deum et sic ex hac estimacione debeat ac si certus esset tunc est vere contritus de eis et dimittuntur sibi illa obliuioe sicut cogita quod detestatur in particulari. **D**e ignorantia vero peccatorum quod sit conterendum vbi vicez quis peccauit sed nescit ea fuisse peccata. **A**notandum primo secundum thomam in quarto distinctioe .xxi. quod ignorantia eius quod quis scire tenetur non excusat eum quia ipsa met ignorantia est peccatum. **V**nde

cū aliquis nō cōfiteatur peccā ppter hoc qz nescit ea esse peccā et suo mō videtur si nō cōfiteatur de aliqbz peccāis propter hoc qz nescit ea esse peccā et potissimē propt ignozātiā iuris dīm. tūc non excusatur alias heretici excusarentur quā aliq peccā in quibus sūt nesciūt eē peccā. Et etiā excusarentur simplices qui ex negligentia et ex desidia ignozāt. et q ignozata ex negligentia sciūtur p diligentia. idō tenetur hō facere qd i se est ut peccā sua cognoscat qtenus de eis cōfiteatur et satisficiat. Et si quis p qualē diligentia sit repellēda ignozātia. sūdit crisost. super math. omelia xxxix. Si velles scripturaz ingredi veritatē nūc potes oīnibus. nūc quereres in scripturis. nūc pulsares bonis opibz nūc iterrogares sacerdotes. nūc istos nunc illos. **¶** Ex quibus scz; bonauē. sup. iij. Et wilh. parisiē. de fide et legibus. Elicitur qz quatuor sunt iuuācia cōn ignozātiā. Primo tenetur quis discere salutaria sibi. Et hoc p verbi dei attentam audientia. p librorz sacre scripture diligenter lectionē. et p cordiale meditacōem. debz; enī quilibz; scz; status sui exigentia; talibz; intēdere. nō solū mōdra gesima s; etiā in oī die festiuo

cum ad hoc sit institutus. si ei p alios dies tpalibus intēdis cur non i die festo legi dei intēderes. o si q pfata fecissent quāta iā ignozata didicissent. **¶** Secūdo exigitur ut quis frequēt ouerletur cū bonis hoibus de rebus loquatur salutaibz; et querat de eis que ad dī pertinet honorē et suā salutē. **¶** Tercō hcaueat a peccāis grauibz; q iā cognoscat et si incidit statū cōfiteatur. alias scdm gre. peccm qd p penitētiā nō deletur in oī suo pōdere ad aliud trahit peccatū et lum racōis ceat ut probat mgr̄ m. ij. di. xxxvi. vñ rō. .i. Enūeratis quibusda; peccāis et negligentis dic. ppterea trididit illos de se; p hos i passionēs ignominie q dū cognoscentes nō sic dū gloificauerūt. **¶** Quartum est ut quis crebro deuotis oracōibz; deū et factos inuocet; quatenus eū de necessarijs potissimē dignetur illuare qz oīs sapiētia a dño deo est. **¶** Sic scūs thō. fuit illuatus a deo et etiā ab aplis de qdā dubio instructus. hoc enī fatiēdo pluima quis disceret; de hoc etiā reperies infra pcepto. ix. c. .iij. k. l. **¶** Ad ppositum igitur i qn quis incipit scdm bonauē. super. iij. Cognoscere peccata q prius ignozabat tunc tenetur de eis i particulari cōfiteri

et cum hoc cōtei de ignorātia sua
 q̄ sibi ex sua culpa euenit. et d;
 etiā istā ignorātia emendare
 p̄ posse. Alias nō videtur eē ve
 rus penitēs q̄n̄ ē de necēss ad sa
 lutem. **Q**uamdiu autē ignoat
 aliq̄ peccā: deb; de eis osteri ḡna
 li. ut q̄n̄ hō dolet in cōi de om̄i dei
 offensa per ip̄m cōmissa. doleat
 etiam in geneali de omnib; pec
 catis oblitis. **E**t post q̄ hō con
 tritus est in particulari de om̄i
 bus sibi cognitis et etiam de om̄i
 bus oblitis in generali. **T**unc
 debet homo estimare verisimili
 ter se etiam in multis offendis
 se deum que ignorat et non nos
 cit esse peccā. **E**t de talibus debet
 cōteri ḡnali et cū hoc de sua cul
 pabili ignorātia seu crassa. et p̄
 talib; hūiliter veniam p̄cetur
 hoc doc; lex dei in ps̄. delicta q̄s
 intelligit glō. q. d. null; omnia
Ideo additur ab occultis et. et
 ab aleis p̄ seruo tuo. **E**t alibi
Delicta iuuetutis mee et ignorā
 cias meas ne memineris dñe.
Sed q̄reres quāt; dolor seu
 quātā displicentia exigitur ad
 cōtricioē; **R.** **I**n thomā duplex
 est dolor cōtricioēis. vnus i vo
 luntate et est ip̄a cōtricio met
 seu displicentia peccati et debet
 eē maior de peccā. q̄ quicūq;
 deliberatus dolor. aut quecūq;
 volitio eiusdem volūtatis de q̄
 cumq; tēporali re. **Q**uia pl; w

luntas debet de testari peccatum
 quia cōtra deum q̄ nolit quod
 cumq; damnū i alijs rib; maxi
 me quādo homo de vtroq; de
 liberat et ea ad inuicem compat
 deus enim deb; sup omnia pla
 cere cū oīa alia fiāliter sint in ip̄
 sū ordmāda. **E**t ideo p̄ctm qd
 ab eo auertit et eū offendit deb;
 super omnia voluntati displicere
Ideo **J**eremie. vi. luctum v̄nige
 niti fac tibi vbi glosa dicit do
 cet penitētē qd facere debeat nā
 peccator nō hab; nisi vnam am
 mā et. **E**t alia glosa nihil dōlē
 tius morte v̄nigeniti. **E**t ita fm
 rationem et volūtatem nihil de
 bet eē detestabilis et magis no
 li tum q̄ peccatū. **E**t addit tho
 mas et dicit. q̄ etiam in casu in
 quo oportet hominem peccare
 mortaliter **A**ut mori **A**ut aliam
 quācumq; penam tolerare tene
 retur homo in tali casu omnem
 penam p̄ligere. et potius susti
 nere q̄ peccare mortaliter. **A**ut
 q̄ velle peccasse et habere volun
 tariam et deliberatam complacē
 tiam in mortali peccato preteri
 to. **T**amen quando non immi
 net talis casus necessitatis. tūc
 nullus est de hoc temptandus
 eo q̄ homo non scit de facili af
 fectus suos regere a mensurare
Donauētura etiā dicit. q̄ mag
 nū est periculum et stulticia ab
 aliquo infirmo id ē i virtutib;

in virtutibus imperfecto vel etiam a seipso hoc querere scilicet an vellet mori aut quodcumque pena fuisse re. vel moraliter peccare. quod hoc est se vel alium temptare et a nullo penitente debet confessor hoc querere. sed si sponte quis illud dicit signum est magne penitentie. Alius est dolor sensibilis in parte scilicet sensibili. et talis non est necessarius ad contritionem per moralibus. Primo quod non est semper in parte nostra. Secundo quod sic peccatum per actum voluntatis sufficenter nascitur. ita per actum voluntatis vicem per detestacionem peccati voluntaria que est essentialiter contritio sufficenter tollitur sine dolore sensibili peccati. laudabilis tamen est si haberet moderate. **Primum** requisitum ad contritionem est ut homo cesset a moralibus et ut etiam habeat propositum sibi cavendi per futuro non solum de peccatis commissis de quibus nunc dolet. sed etiam de omnibus moralibus et occasiombus appropinquans. ratione quorum verisimilitudo est postea iterum casurus in morte. per illud per diffinitionem penitentie gratie. que est peccata preterita plangere et plangenda iterum non committere id est habere propositum non ea amplius admittendi. **Ad id est magistri. iiii. di. xv. et xiiii. Ratione** propositi istius est quod si homo non habet tale propositum nullum mortale scilicet committet

di tunc haberet voluntatem alicuius vel complacitiam mortalis peccati. **Dicit etiam augustinus. li. de vera et falsa penitencia. Scio deum inimicum omnium criminioso. Quo** ergo qui unum crimen rebus de alio recipit veniam. nam luc. xiiii. et ioh. vii. **Totum** hominem sanum fecit in sabbato. **Et nullum** demonem in eo reliquit qui legionem habuit luce. viii. **Ex** quo patet quod non detur qui odium graue contra proximum retinet. **Item** qui occasiones certas peccatorum vitare non proponunt ut ocubinas yfuras. et huiusmodi. **Item** qui nolunt reuocare seductos malis consiliis et moribus per eos. aut diffamatos iniuste. **Quintum** requisitum est propositum contritionis per locum et tempus secundum ecclesie preceptum omnia sua moralia prius non confessam et de quibus prius non est legitime absolutus et etiam propositum satisfactum deo pro istis peccatis. **Sextum** requisitum est motus liberi arbitrii in deum qui videtur esse maxime dei dilectio super omnia. **Ratione** est secundum thomam. in. p. q. lxxxv. **Quia** talis dilectio dei est causa detestacionis peccatorum finaliter propter deum et in quantum sunt dei offensiva et contra honorem ipsius facta. ut patebit statim de hoc etiam habes q. xi. penitentia precepto. h. **Septimum** requisitum est una generalis detestacio omnium peccatorum moralium. **Ad** veram enim penitentiam requiritur

dicit thō. ibidem q̄ homo dese-
 rat p̄c̄m̄ inq̄tum est cōtra deū
Et post pauca subdit **S**i enim
 displicet hōi aliquod p̄c̄m̄ eo
 q̄ est contra deū sup̄ oia sibi di-
 lectū q̄d requiritur ad racōem
 vere penitētie tūc etiā displicet
 sibi oia p̄c̄ta mōr̄lia. ideo maḡ
in. iij. di. xxi. b̄m̄ auḡ. allegā
 dō dicit Arbitriū libertatē que-
 rit de9 nō necitatem. caritatem
 a nō solū timorē. a s̄bdit op̄;
 non solum timere iudicem sed
 a diligere. ergo oportet q̄ hō
 deū sup̄ oia diligat et q̄ actua-
 lis dei dilectio sit sibi causa ⁊ eū
 moueat ut detestetur peccatū fi-
 naliter p̄pter deū sc̄; inq̄tū est
 dei offensiuū a cōtra eius hono-
 rē. **E**x quo pt̄; q̄ si homo pec-
 cata sua detestetur solū qz sunt
 oppoita virtuti moali aut solū
 qz reddūt eū indignū ⁊ vitupe-
 rabile q̄l̄t etiā p̄hi ognouerūt
 detestāda eē p̄c̄a. aut si solū de-
 testaret ea p̄t̄ timorem p̄ne.
 amissiois vite eterne inq̄tū illd̄
 eēt sibi incomod̄ ibi s̄stēdo sine
 vltiori r̄lacōem deū tūc hō so-
 lū querer̄t suū cōmod̄ a fuge-
 ret suū incomodū et nullo mō
 querer̄t deū a illi? honore cōtra
 illd̄ apli. i. cor̄n. x. Siue mādu-
 catis siue bibitis a c̄. nectalis
 detestacō esset act̄? virtutis qz
 nō circūstancō nata debito fine
 ⁊ p̄ ois non formaretur gratia

nec fieri; otrico. ideo nullū tolle-
 ret p̄c̄m̄. ymo ip̄a es̄ vicium
 a actuale p̄c̄m̄ qz circūstancō
 nata debito fine a p̄ ois etiā
 nō esset attrico vna q̄ de ogruo
 meretur gr̄e infusione a pecca-
 torz remissionem. sed es̄ actua-
 liter offendens a ita meretur
 penā. **E**xēplum p̄mo de anthio-
 cho de quo. ij. mach. ix. q̄ de pec-
 cato q̄d omisit in dei fideles nō
 ē a deo miā osecutus q̄ ut dic-
 tho. vna fuis̄ asscut? si vere
 penituis̄ nō aut vere penituit
 qz non ex amore iustitie de pec-
 catis omissis dolebat s̄; ex timo-
 re p̄ne quā exspectabat vel ex
 dolore p̄ne quam sustinebat
Sic demones a dānati oēs pe-
 nitētia agunt magnā p̄ peccis
 nō qz deū offenderūt s̄; qz in cō-
 modum eorum maximum ē. s̄;
 licet ista septem p̄cta sint pro-
 babil̄ ex doctoibus sacre tho-
 logie dicta. tñ qui de talibus p̄-
 fertim. ij. a. vij. condicionibus
 vult p̄dicare caueat ne populū
 scandaliset vel desperare fatiat
 sed more prudentis medici et
 sc̄m̄ pastorale beati gregoriū
 caute loquatur ita ut duro set
 dissolutos terreat ⁊ emolliat.
 pusillanimes autem desperare
 de vna non faciat. **Q**uñtum o-
 igitur ad. iij. p̄ncipale qñ hō
 p̄ illa septē sup̄ dca se preparat
 ⁊ deueit ad illā vna generalē

oim suoz mōrlū detestacōez
 bñ circūstancōnatā. maxīme
 circūstancīa debiti finis scdm
 dicta. Et qñ hmōi detestacō ē
 satis magna p tot 7 tātis pec
 catis. tunc mox infortuz caita
 te 7 fit cōtricio. Et in eodē istā
 ti deus multa bona ofert penitē
 ti non ex valore contricōis p̄ci
 se seu attricōis. s̄ ppter meritū
 passiois xp̄i qz incipit iā aliq̄
 modo v̄nre se xp̄o ppter quā
 v̄nionē passio 7 meritum xp̄i
 sibi suffragatur p modū influ
 xus scdm thō. in. ij. p. non in
 q̄ ex valore contricōis p̄cise qz
 breuis 7 parua est 7 non suffi
 ciens satisfactio p peccō mōrli
 qd est aliquo mō infinite mali
 tie eo qz p ip̄m infinitū bonum
 otēntur. Sed dimittit peccā 7
 alia bona cōfert ppter meritum
 xp̄i qui sua passioe nobis me
 ruit qz qñ hō in fide xp̄i 7 ppter
 deū detestatur peccā sua scdm
 modū p̄missum. tūc de⁹ dimit
 tit ea ppter hoc qz dei fili⁹ sibi di
 lectissimus p peccā istis sicut
 p oibus alijs mortu⁹ ē 7 deo
 pri hostiā se obtulit plus scd̄;
 a se. Cur de⁹ hō. deo placēt q̄
 peccm̄ sit malū 7 no ciuū. Sūt
 aut effectus cōtriciois seu h̄e
 attritiois etiā a n̄q̄ q̄s confi
 teatur actū p̄mo. scdm cristi
 exēplum luc. x. oia peccā mōr
 lia penitēti i instāti dimittunt̄

7 pat̄ celestis ei tanq̄, filio p
 digo reūtentī miā mot⁹ occur
 rit ei et nā penā in tēporalē cō
 mutādo. Secūdo amicus dī ef
 ficitur ita qz inq̄tatum ei⁹ am
 pli⁹ nō recordetur ad irā scd̄;
 Ezech. xvij. qd̄ significat osculū
 pris. Tercō grā caritas 7 cete
 re virtutes in baptismo infuse
 7 p peccm̄ pdite aīe ifundūtur
 Et hxc est stola p̄ma. Quarto
 heres eterne patrie efficitur q̄
 hereditas p fidei annulū in ba
 ptismo datur ei 7 nunc fides
 caitate for̄ta certa ē de eterna
 felicitate. Quinto oia opera vi
 ua oli 7 mortificata p peccā rui
 uiscūt ut v̄lut caltiāmēta ped̄
 affectuū amō muniēt. Prefa p
 tas septē condicōes v̄re conf
 tionis breui⁹ p̄strīngēs can
 cella. parisiē. ioh. de gersona
 interpti suo inter cetera sic di.
 Sciens misericordissim⁹ pater
 de⁹ 7 cognoscēs nr̄a; fragilita
 tē p̄maximā 7 ad malū promi
 tatē multiplicib⁹ v̄ijs mōrli vi
 ta durate patissimus est nobis
 delicta r̄mittere 7 gratiā oferre
 si dūt axat v̄raciter 7 ex corde
 tres sibi subscriptas veritates
 porrigam⁹. Prima vitas dñe
 sic vel sic cōi tuā bonitatē pe
 caui. qd̄ mihi displicet. ratiōe
 cui⁹ penitētiā ago qz te offē
 di. q̄ totus es venerāndus 7 co
 lendus. qz qz mandatum tuū

Tertium **Preceptum**

transgressus sum. **S**ecunda veritas domine bonum habeo propositum et desiderium tuo iuuamine mediate mihi in futurum precauendine in causa in peccatum et occasiones iuxta possibilitatem virium euitandi. **T**ertia veritas domine bona habeo voluntatem peccatorum meorum confessionem integraliter faciendi pro loco et tempore secundum tuum et sancte matris ecclesie mandatum et preceptum. **H**as veritates si aliquis quicunque loco et tempore sinceriter non fecte aut mendaciter ex corde pronuntiauerit securus existat se in salutis et gratie statu consistere et vitam eternam mereri quod ius omnia crimina omisit. **S**i etiam talis absque alia confessione continuo decederet in absentia sacerdotis dormiendo aut alio quouis modo morte subita preuentus. **I**dem finaliter saluaretur acerbissima pena purgatorij mediate. **E**x quo non dicitur et salubre consilium elicitur ut christianus quilibet singulis diebus bis aut semel sero vel de mane aut saltem festis diebus redeat ad cor suum conscientiam examinans a tres premissas veritates proferre valeat cum corde sinceritate et si sic tunc intra statum salutis se esse confidat. quod si ea pura mente fateri non valens obstante voluntate peccandi que actualiter delectatur aut iniquo proposito quo quis occasiones peccatorum

Capitulum **Octauum**

vitare renuit quemadmodum illi qui peccatis carnalibus meriti resurgere nolunt aut usuras suas aut iniustas mercationes et lucra continuat vel iniuste retinent alienum. quicunque alterius odio vel vindicte desiderio flagrantes in nocendi proposito perseuerat certissime sciatur huiusmodi et similes non episcopi a papam eos ab soluere posse. quod quod talibus salutare consilium datur ut pro seipso vel alios bona que poterunt operentur oratione vel elemosinas dando quod de eorum corda illuminet et ad bonum dirigat et ouat. **H**ec cancell. **S**ed quomodo contritio habenda de venialibus. **S**exto in iij. di. xvij. quod ad deletionem venialium non exigitur actualis contritio de omnibus nec sufficit habitualis contritio pro delectatione omnium semper. sed sufficit media contritio scilicet quorundam displicentia in speciali nisi quis in deum feruente ferretur ubi potest sibi implicite omnia sua displicere ut venialia. **T**ertio quod semper quod animus nec implicite nec explicitate illi veniali inhxeret at quod sibi vult dimittere alias voluntas curua esset. **H**ec intellige quod ad reatum peccati. sed de pena plus et minus dimittitur secundum quod plus dolet vel aptius deuotum remedium suscipit ut aqua benedictam disciplinam et alia huiusmodi